

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Praha 6, náměstí Svobody 2

Náměstí Svobody 2, 160 00 Praha 6 - Bubeneč

Identifikátor školy: 600 039 129

Termín konání inspekce: 21. a 22. září 2004

Čj.:	01 0729/04-1505
Signatura:	oa6ay102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Inspekce byla uskutečněna na mateřské škole (MŠ) Tychonova 8, Praha 6 – Bubeneč, která je součástí Základní školy náměstí Svobody 2 od 1. července 2001. Zřizovatelem je Městská část Praha 6, Čs. Armády 23. Základní škola pracuje dle programu Začít spolu, mateřská škola má vlastní vzdělávací program. Kapacita mateřské školy je 50 dětí, počet zapsaných dětí v současné době činí 48. Dohoda o počtu tříd a počtu dětí (v souladu s vyhláškou o mateřských školách) uzavřená se zřizovatelem na školní rok 2004/2005 tento počet umožňuje (rovněž 48 dětí). Obě třídy jsou částečně věkově smíšené, v jedné třídě jsou děti od tří do čtyř a půl let, ve druhé od čtyř a půl do sedmi (4 děti s odloženou školní docházkou). Spádovou oblastí MŠ je oblast Hradčan a Bubeneč. Mateřská škola má vlastní školní jídelnu.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky spontánních a řízených činností v mateřské škole.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výchovně-vzdělávací proces v mateřské škole zajišťují čtyři učitelky. Tři z nich splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (dvě studovaly střední pedagogickou školu, třetí ještě absolvovala vysokoškolské studium se zaměřením na předškolní pedagogiku). Všechny mají dlouholetou praxi. Čtvrtá učitelka působí v MŠ od poloviny září, její vzdělání požadovaným podmínkám neodpovídá, je zařazena jako začínající a pracuje pod vedením uvádějící učitelky. Jako cizinka musela složit zkoušku z českého jazyka na UK. Rozdělení učitelek do tříd je funkční.

V organizačním řádu základní školy je zakotveno schéma, na jehož základě probíhá organizace a řízení právního subjektu i s jeho součástmi. Jsou v něm delegovány kompetence na jednotlivé vedoucí pracovníky včetně ředitele a jeho statutárních zástupců. Mateřská škola jako samostatná organizační jednotka pracuje pod vedením bývalé ředitelky, nyní statutární zástupkyně pro předškolní zařízení. Ta je pověřena řídicími kompetencemi včetně kontrolní a metodické. Organizační řád je zpracován účelně, naplňování kompetencí je uskutečňováno, v kontrolní činnosti však existují rezervy. Zástupkyně rovněž deleguje dílčí úkoly na zaměstnance mateřské školy (pracovní náplně). V praxi je tento systém funkční (řízení MŠ při nepřítomnosti statut. zástupkyně, vedení pedagogické praxe studentů SPgŠ, uvádění začínající učitelky do praxe, mimoškolní akce, péče o kabinety), jeho úspěšnost však není posuzována ani v pedagogických poradách, ani v dalších evaluačních nástrojích.

Pedagogické porady řeší převážně organizační záležitosti (zajišťování akcí školy), zástupkyně zde zprostředkovává ostatním pedagogům přenos informací od vedení. Aktuální zprávy jsou předávány osobně, což umožňuje neustálý kontakt všech zaměstnanců v budově. Výhodou pro přenos informací mezi kmenovou školou a odloučeným pracovištěm jsou dobré osobní vztahy a schopnost konsenzu. Samotné informace však postrádají hlubší zaměření na problematiku vzdělávacího procesu, v poradách byla řešena pouze oblast nového způsobu plánování.

Zástupkyně vede ostatní učitelky na bázi vzájemné dohody, styl řízení je spíše liberální. Vzhledem k tolerantním vztahům v dlouhodobě sladěném kolektivu a k pedagogickým schopnostem učitelek je vedení lidí funkční, ale postrádá náročnost i kritičnost. Zástupkyně

dokáže učitelky vést především organizačně a v souladu s potřebami provozu školy, o čemž svědčí i pověření jedné z učitelek uváděním začínající kolegyně do praxe. Tato oblast je dobře ošetřena i na základě dlouholetých zkušeností školy s pravidelnou praxí studentů SPgŠ.

Kontrolní činnost je v prostředí téměř rodinném uskutečňována neformálně, hospitační činnost je realizována spíše s cílem motivačním, chybí analýza sledovaných činností, závěry nejsou dostatečně efektivní. Spolu s absencí problematiky výchovy a vzdělávání v jednání pedagogických porad nevytváří způsob vedení učitelek žádoucí posun ke zvyšování kvality pedagogického procesu.

Převaha odborně vzdělaných a zkušených učitelek v kolektivu umožňuje realizaci vzdělávacího programu školy.

Personální podmínky vzdělávání mají dobrou úroveň.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola je umístěna v příjemném prostředí zahradní čtvrti, v bývalé rodinné vile, která však svými prostorovými možnostmi není pro počet zapsaných dětí příliš vhodná. Přístup do tříd je středovým schodištěm, kterým děti musí chodit na svačiny i oběd do obou jídelen umístěných ve zvýšeném přízemí, vedle malé školní kuchyně. V tomto podlaží je ještě vybudována menší tělocvična, která svými rozměry účelu mateřské školy vyhovuje. Mladší děti mají v prvním patře svou třídu, která sestává ze dvou menších místností. Starší děti využívají obdobné prostory ve druhém patře. Pozitiva daná rodinným charakterem budovy jsou v rozporu s nevhodnou členitostí a neúčelností jednotlivých místností. V každém patře je malá šatna a sociální zařízení, které zvláště pro mladší děti nevyhovuje prostorem, estetickým vzhledem i počtem umyvadel. Třídy jsou zařízeny většinou původním starším nábytkem, který je však funkční. Snaha učitelek o estetiku prostředí je zjevná, k účinné dekoraci užívají dětských prací ve třídách i na chodbách. K budově mateřské školy je přilehlá menší školní zahrada, zastíněná stromy a jednoduše vybavená pro pobyt dětí venku.

Vybavení tříd hračkami vyhovuje požadavkům dětí předškolního věku, dostupnost hraček mohou děti dobře využívat. Didaktické pomůcky jsou spíše tradičního charakteru, nové, moderní nejsou dostatečně zastoupeny. Nabídka výtvarných pomůcek je standardní úrovně. Dobře je vybavena tělocvična, jsou zde ribstole, stoupací věže, různé druhy míčů, trampolína, skluzavka a různá náčiní. Ústřední knihovna je umístěna v jídelně, je zde zastoupena starší dětská i odborná literatura, nových titulů je méně. V každé třídě i v tělocvičně mají učitelky k dispozici piano.

Zástupkyně ředitele školy si je vědoma nepříznivé úrovně materiálně-technických podmínek mateřské školy. Využití stávajícího zařízení pravidelně sleduje při své kontrolní činnosti a konzultuje s ředitelem školy. Pro obnovu vybavení a potřebné úpravy společně zpracovali tzv. předběžný plán rekonstrukcí a úprav, který se zaměřuje především na školní kuchyni a sociální zařízení pro děti. Jeho realizace závisí na finančních možnostech školy a zřizovatele.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání mají dobrou úroveň.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍCH ČINNOSTÍ

Výchovně-vzdělávací program

Mateřská škola vytvořila podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVPPV) vlastní školní vzdělávací program (ŠVP), ve kterém se zaměřuje na bezpečné přijetí dítěte, jeho vztahy s okolím a bohatost prožitků. Jeho záměry odpovídají současným preferovaným trendům v předškolní výchově. Hlavními cíli stanoví vytvoření podmínek pro rozvoj dětské osobnosti, probuzení zájmu a vytvoření pozitivního vztahu dítěte k učení. Struktura programu je v souladu s RVPPV. Vzdělávací obsah je zpracován do jednotných měsíčních okruhů pro obě třídy. Třídní vzdělávací programy zohledňují podmínky skupiny dětí vzhledem k věkové i vývojové úrovni. Méně vhodné jsou týdenní plány s denní orientací podle výchovných složek. Součástí ŠVP jsou pravidla pro hodnocení a evaluaci vzdělávací práce, která se budou teprve ve vzdělávacím procesu realizovat..

Povinná dokumentace je vedena průkazně, v náležitém rozsahu a na předepsaných formulářích. Zápisy v přehledech výchovné práce se dosud orientují předmětově, podle výchovných složek, což je poněkud v rozporu s požadavkem působnosti integrovaných celků.

Kontrolní činnost při naplňování výchovně-vzdělávacího programu je sice plánována, ale ještě není dostatečně promyšlená a funkční do té míry, aby ovlivňovala realizaci stanovených cílů. Pozitivně je hodnocena nastavená evaluace z hlediska pedagogické diagnostiky, která je promyšlená a účelná.

Organizace činností je časově navržena v denním režimu. Umožňuje dostatek prostoru pro hry, což učitelky plně využívají. Celkově byly sledované spontánní činnosti buď s řízenými v časové rovnováze, nebo je svým rozsahem převyšovaly. Rozdělení tříd na mladší a starší věkovou skupinu učitelkám umožňuje realizovat jednotný obsah činností, diferencování je aktuálně přizpůsobeno jednotlivcům a jejich potřebám (nové děti, děti s odloženou školní docházkou apod.). Vzhledem k potřebám dětí je přizpůsobena i doba odpočinku. Pitný režim je zaveden.

Rodiče přivádějí děti do tříd, kde zpravidla dochází k osobnímu kontaktu s učitelkami a k vzájemnému předávání informací. Na chodbách a šatnách jsou zveřejňována další sdělení, a to jak ze strany školy, tak jejím prostřednictvím od různých organizací (sportovních, kulturních). Funkčním dokumentem je vyvěšený vnitřní řád, naopak školní vzdělávací program na vývěškách chybí.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností

Naplňování podmínek odborné a pedagogické způsobilosti u většiny učitelek, jejich dlouholetá praxe i zájem o další vzdělávání se v pedagogickém procesu pozitivně odráží. Začínající učitelka využívá možnosti náslechu u své kolegyně s tím, že se do vlastních činností sama aktivně zapojuje a získává tak zkušenosti, potřebné pro samostatné vedení dětí.

Spontánní činnosti.

Organizace výchovně-vzdělávací práce vhodně respektuje patřičný význam spontánních činností, které jsou začleněny do denního režimu v dostatečné míře, v době před i po svačině. Méně vhodný byl prostor poskytovaný dětem pro hru (ve třídě starších dětí), který byl poněkud omezen rozměry místnosti. Učitelky se tento nedostatek snaží kompenzovat nabídkami různých hracích koutků, do kterých se děti mohou uchýlit. Děti volily svou hru zcela přirozeně, převažovala obliba konstruktivních her, které některé děti částečně přetvářely

ke hrám námětovým. Učitelka hru sledovala, komentovala a doporučovala vhodné doplňky. V roli partnera však do hry nevstupovala. Pěkné výsledky dosahovaly děti, které ve dvojici malovaly, projevovala se schopnost jejich představivosti a prožitkovosti. Přístup učitelky byl podporující, empatický, dokázala v průběhu hry děti adresně a konkrétně pochválit, v závěru se však už k hodnocení her nevracela. Námětově byly spontánní činnosti propojeny s řízenými jen částečně. Vztahy a komunikace mezi dětmi a učitelkou byly zcela přirozené, projevovaly se důvěrou a přátelskou atmosférou. Ke konfliktům ani k agresivnímu chování nedocházelo. Obdobná atmosféra byla navozena ve třídě mladších dětí, z nichž některé docházejí do mateřské školy teprve od začátku školního roku. Jejich zapojení do her, které si samy volily, bylo spontánní, děti byly zaujaté stavbou či hrou s didaktickým záměrem. Obě přítomné učitelky (uvádějící a začínající) se her dětí partnersky účastnily a hry nenásilně rozvíjely.

Spontánní výchovně-vzdělávací činnosti mají velmi dobrou úroveň.

Řízené činnosti

Pohybové činnosti u mladších dětí měly formu spíše motivační a relaxační. Děti se zapojily radostně, stimuloval je zejména společný pohyb a motivace cviků hrou na zvířátka. Vhodně navazovala i pohybová hra na podobný námět. Nedostatkem byla nízká náročnost na provedení cviků, omezený prostor ve třídě, děti nebyly plně uspokojeny při střídání vedoucích rolí ve hře (vždy pouze jedno dítě z celkového počtu devíti) i nízkou frekvencí opakování. Organizace pohybových činností (u starších dětí) i jejich struktura byla vhodná. Nepříznivý dopad měla volba běhu, který v daném prostoru a při vysokém počtu dětí nebyl funkční. Skladba zdravotních cviků i závěrečná hra byly účelné.

Organizace sebeobsluhy v umývárně i při přechodech do jídelny včetně přípravy stolování je nadměru řízená, neboť učitelky sledují zejména bezpečnost dětí (schodiště, nevyhovující malé prostory sociálního zařízení). Vzhledem k tomu dochází i k čekání v jídelně na společný odchod.

Společným rysem dalších řízených činností byla aktuálnost tématu, výrazný projev učitelek i motivace, která zejména druhý den byla emotivně působivá. Kladem bylo pokračování činnosti v jednom případě volným konstruováním na daný námět, v druhém případě možnost ztvárnit své barevné představy. Nedostatky byly v organizaci (nevymezen prostor), v převaze mluvního projevu učitelek a ve způsobu kladení otázek (vedl k jednoslovným odpovědím). Děti se spontánně hodnotily navzájem a učitelky též využily závěr činností ke kladnému zobecnění prací.

Sledované řízené činnosti u starších dětí se odvíjely z třídního vzdělávacího programu. Učitelka v průběhu her motivovala úspěšně děti k výtvarné práci. Zájem dětí pak však převýšil prostorové možnosti třídy, takže některé z dětí byly následně odkázány ke hře nebo encyklopedii, která námětově navazovala. Výtvarné ztvárnění bylo velmi zdařilé, s využitím individuální kreativity dětí, kterou učitelka dokázala vhodně podpořit. Následné adresné ocenění jejich schopností bylo přínosné a motivující. Organizačně se potom podařilo uspokojit zájem o práci i ostatních dětí, které dosud čekaly. Nedostatkem bylo stejné zadání úkolu pro všechny děti, neboť pro předškolní děti byla náročnost spíše nižší. V dalších řízených činnostech byla společným rysem aktuálnost tématu, výrazný projev učitelek i motivace činností. Výtvarné práce se vyznačovaly kreativitou a originálním ztvárněním. Provázanost námětu a emotivní působivost měly na pedagogický proces pozitivní dopad.

Řízené výchovně-vzdělávací činnosti mají dobrou úroveň.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Mateřská škola svým charakterem rodinného prostředí podporuje u dětí především autonomní chování, ale v rámci tolerance a respektu k druhým. Děti dokážou rozvíjet hry na poměrně malém prostoru s ohledem na hry ostatních, jsou vedeny k pořádku a samostatnosti v rámci daných možností. (Starší děti již mohou individuálně odcházet z jídelny do třídy ke hrám). Vhodnou motivací učitelky přispívají k chuti dětí spolupracovat a pomáhat si navzájem. Opomíjen není ani rozvoj fantazie a představ, děti nejsou v konstruktivních a výtvarných činnostech učitelkami omezovány.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností mají dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Škola vytváří nabídku zájmových aktivit: tvořivou dramaturgii, vedenou vlastní učitelkou, taneční kroužek a keramiku, které vedou placení lektoři.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 10. prosince 2001, čj. 30 872/2001-21
2. Dohoda o stanovení počtu tříd a počtu zapsaných dětí na školní rok 2004/2005, uzavřená se zřizovatelem dne 9. února 2004
3. Přehled o docházce dětí ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
4. Přehled výchovné práce ve školním roce 2004/2005
5. Evidenční listy docházejících dětí ve školním roce 2004/2005, záznamy o dětech
6. Kniha úrazů
7. Organizační řády (organizační řád základní školy, vnitřní řád mateřské školy, provozní řád, třídní řád)
8. Jmenovací listina statutární zástupkyně pro MŠ ze dne 3. září 2001, pracovní náplně učitelů
9. Zřizovací listina s dodatkem ze dne 1.7. 2001, vydaná Městskou částí Praha 6
10. Dlouhodobá koncepce školy, Školní vzdělávací program s přílohami, Roční plán a třídní tematické plány na školní rok 2004/2005
11. Personální dokumentace současného pedagogického kolektivu - doklady o vzdělání
12. Zápisy hospitační činnosti ředitelky a pedagogických porad ve školním roce 2003/2004
13. Rozhodnutí o odkladu školní docházky pro 4 děti, vydaná řediteli základních škol ve školním roce 2003/2004

ZÁVĚR

Hlavním pozitivem personálních podmínek školy je vstřícný přístup ředitele právního subjektu k mateřské škole, jako samostatné výchovně-vzdělávací jednotce. Delegované kompetence dávají statutární zástupkyni široký prostor k vedení lidí, který však není jednoznačně naplňován. Nedostatkem je formálnost v kontrolní a hospitační činnosti.

Pedagogický kolektiv se ve svém výchovně-vzdělávacím působení snaží o výchovu dětí k samostatnosti s využíváním dostupných forem práce, což ne vždy umožňují stávající materiální podmínky. Nedostatkem je zejména omezený a nevhodně členěný prostor včetně nevyhovujícího sociálního zařízení.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání je v přímé souvislosti s podmínkami personálními a materiálními. Učitelky volí spíše činnosti klidové, motivace je většinou podmíněna dramatickými schopnostmi učitelek, poněvadž škola nemá dostatek atraktivních pomůcek a hraček. Přesto se učitelky celkem úspěšně snaží o aplikaci moderních metod výchovně-vzdělávací práce, na základě dalšího vzdělávání i cílů školního programu.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Stanislava Vandová

Vedoucí týmu

Vandová v.r.

Jindřiška Černá

Člen týmu

Černá v.r.

V Praze dne 30. září 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 1. října 2004

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Luboš Novák

Novák v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Arabská 683 160 00 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství – MHMP Praha 1	2004-10-15	01 0729/04-1505
Zřizovatel - M.Č. Praha 6, Čs. Armády 23	2004-10-15	01 0729/04-1505

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.